

Visitatie

Vanuit de Nederlandse Dalton Vereniging

Zelfevaluatie & visitatieverslag

Datum visitatie	28 mei 2026
Naam school/kindcentrum	KC Ruinerwold, basisschool de Dissel
Adres	Dijkhuizen 68a
Postcode en plaats	7961 AM Ruinerwold
E-mailadres school/kindcentrum	Directeur.kcruinerwold@wolderwijs.nl
Telefoonnummer school/kindcentrum	0522 481 488
Bestuurder(s)	Bas Guchelaar
Leidinggevende school/kindcentrum	Erik van Hardeveld
Daltoncoördinator(en)	Anne-Marijn Hut
Aantal groepen	8
Aantal kinderen	171
Aantal leraren/pedagogisch medewerkers	Leerkrachten: 20 (incl. directie)
In bezit van daltoncertificaat	4
Bezig met daltoncursus	12 (1 Onderwijsassistent, 2 nieuwe leerkrachten en de muzikaleerkracht volgen de opleiding niet)
Nevenvestigingen	
Stand van zaken inspectie	Basis
Visitatievoorzitter	
Lid 1.	
Lid 2.	
Lid 3.	
Lid 4.	
Lid 5.	
Besluit vorige visitatie	☒ Licentieverlening/-verlenging
	☐ Versnelde visitatie licentieverlening
	☐ Anders, ...
Eerste visitatie school/kindcentrum	☐

1. Zelfreflectie

1.0 Aanbevelingen vorige visitatie

School/kindcentrum

Aanbeveling 1: Er is een prachtige aanzet gemaakt door het werken met “klasseplan”. Probeer het plannen door de leerlingen hier een prominente plaats in te geven.

School/kindcentrum

Wat hebben we gedaan en wat is het resultaat?

Er is het afgelopen jaar een grote stap gemaakt in het werken in Klasseplan. Tijdens de schoolbrede teamscholing Dalton hebben wij het hier uitvoerig met elkaar over gehad. In de groepen 3 t/m 8 wordt gebruik gemaakt van een kwartiertjesrooster op het bord. Hierin worden de instructiemomenten en zelfstandigwerken-blokken zichtbaar gemaakt voor de leerlingen.

In groep 1 en 2 plannen de leerlingen niet via klasseplan. In groep 1 plannen de leerlingen de inloopactiviteiten en de weektaak. Dit doen de leerlingen op een groepsbrede planning per week. Hierop staan de inloopactiviteiten en de weektaakjes. Aan het einde van iedere dag plannen de leerlingen met de dagkleur het inloopwerkje waar ze de volgende ochtend mee beginnen. De weektaak plannen de leerlingen op maandag zodat ze in de loop van de week tijdens het zelfstandigwerken meteen aan het werk kunnen met de geplande taak. De weektaak en de inloopwerkjes liggen in de taakkast.

In groep 2 plannen de leerlingen individueel, op een eigen weekplanning, de inloop en de weektaak. De leerlingen kleuren, aan de hand van de dagkleuren, op welke dag ze een taak gaan maken. Dit doen de leerlingen iedere maandag, zodat de leerlingen tijdens de inloop en de zelfstandigwerken-les meteen aan het werk kunnen met de geplande taken. Deze taken kunnen ze pakken uit de taakkast.

In de eerste helft van groep 3 plannen de leerlingen de weektaak nog via het format uit groep 2. Daarbij komt de dagtaak met de lessen die de leerlingen per dag moeten maken. De leerlingen plannen de lessen binnen 1 vakgebied. Dit wordt gedaan door middel van een 1,2,3 planning. Na de kerstvakantie stappen de leerlingen uit groep 3 over op een papieren weektaak uit Klasseplan. Hierop plannen de leerlingen de dagtaak door middel van een 1,2,3 planning binnen 1 vakgebied. Daarnaast plannen de leerlingen uit groep 3 de eigen weektaak op de papieren versie van Klasseplan. Dit wordt door de leerlingen aangegeven met de dagkleur. De materialen van de weektaak kunnen de leerlingen zelfstandig pakken uit de taakkast voor rekenen en taal.

In groep 4 t/m 8 plannen de leerlingen hun eigen taken in de digitale weektaak van Klasseplan. In groep 4, 5 en 6 plannen de leerlingen zelfstandigwerken en herhalingslessen waarbij geen instructie nodig is. Dit zijn onder andere flitslessen van spelling en automatiseringslessen van rekenen, schrijven of verwerkingslessen van taal of rekenen.

In groep 7 en 8 plannen de leerlingen ook lessen waarbij een instructie nodig is. De leerlingen worden hierin eigenaar om een keuze te maken om wel of niet bij een instructie aan te sluiten. Wanneer een leerling beslist wel bij een instructie aan te sluiten, wordt deze les pas na de instructieles ingepland. De leerlingen uit groep 7 en 8 plannen vrijwel alle lessen uit de weektaak behalve de klassikale momenten. Denk aan een topografie toets of een dictee.

Wanneer de leerlingen in groep 3 klaar zijn met de dagtaak, plannen ze in de weektaak. Hierin staan keuzetaken op het gebied van rekenen, taal en het planbord. Wanneer de leerlingen in groep 4 t/m 8 klaar zijn met de weektaak, plannen de leerlingen een keuze taak op het keuzebord. Hierop staan extra activiteiten waarin ruimte is voor talentontwikkeling of het behalen van eigen doelen.

Door het plannen van de dag- en weektaken worden de leerlingen eigenaar van hun eigen leerproces. Ze werken taakgerichter omdat ze hun eigen verantwoordelijkheid nemen in het plannen van de taken. De kinderen krijgen van de leerkracht het vertrouwen om zich aan hun eigen planning te houden. Dit vraagt van de leerkracht om de leerlingen het vertrouwen te durven geven en ze meer los te laten in het plannen van de taak.

Visitatieteam

Wat zien we terug?

Ook in de kleutergroepen is zichtbaar dat gericht wordt gewerkt aan de basisvaardigheden die nodig zijn om tot plannen te komen. Leerlingen worden al vanaf groep 1 gestimuleerd om hierin stappen te zetten. Zo kiezen de kleuters na elke schooldag zelf welke taak zij tijdens de inloop van de volgende dag willen uitvoeren. Tijdens deze inloop blijkt dat leerlingen direct weten wat er van hen verwacht wordt en hier zelfstandig naar handelen.

Voor de leerlingen in groep 3 biedt de papieren weektaak, vormgegeven vanuit Klasseplan, houvast bij het plannen van taken binnen een vakgebied. Deze manier van werken wordt in de groepen 4 tot en met 8 voortgezet en uitgebreid met de digitale variant van Klasseplan. Het valt op dat leerlingen goed kunnen verwoorden wat zij moeten plannen. Zij werken taakgericht en maken bewuste keuzes ten aanzien van het wel of niet deelnemen aan instructiemomenten.

Binnen Klasseplan is een duidelijk onderscheid zichtbaar tussen verplichte taken en keuzetaken.

Er is een start gemaakt met het werken met een keuzebord. In groep 3 is dit structureel opgenomen in de weektaak, waardoor alle leerlingen toekomen aan het keuzewerk. Dit is echter nog niet in alle groepen het geval. Hier ligt een ontwikkelkans om gezamenlijk te onderzoeken hoe geborgd kan worden dat alle leerlingen daadwerkelijk toekomen aan keuzewerk.

School/kindcentrum

Aanbeveling 2: bij de kernwaarde “vrijheid in gebondenheid” wordt door de school vooral de vrijheid benadrukt. Het zou goed zijn om duidelijke afspraken te maken over de gebondenheid, m.a.w. breng meer structuur aan. Denk vanuit: wat heeft dit kind nodig.

School/kindcentrum

Wat hebben we gedaan en wat is het resultaat?

Met het team is gesproken over de kernwaarde “vrijheid in gebondenheid”. Welk gedrag zien wij bij de leerlingen en wat hebben de kinderen hierin nodig. Wij zagen de afgelopen jaren dat er veel vrijheid was bij de leerkrachten, kinderen en ouders. Dit uitte zich te vaak in storend gedrag, waarbij te weinig respect naar elkaar werd getoond. Dit was niet bevorderend voor het pedagogisch klimaat en de sfeer in de school. Ook de relatiedriehoek leerkracht, ouder en kind is bij sommige gezinnen verstoord, door de vele vrijheid die er was. Daarom is er met het team besloten om een nieuwe sociaal emotionele methode aan de schaffen, zodat alle leerlingen, leerkrachten en uiteindelijk ook de ouders dezelfde taal praten. Wij hebben gekozen om te gaan werken met de methode KIVA. Hierin staan 7 duidelijke schoolregels centraal, wat ons uitgangspunt vormt voor de omgang met elkaar. Er is een ouderavond geweest waarin de ouders zijn meegenomen in de wat methode KIVA inhoudt en welke “taal” wij met elkaar gaan hanteren. Ook heeft het hele team de KIVA-scholing gevolgd. Op dit moment worden de KIVA-lessen in alle groepen uitgevoerd aan de hand van een jaarplanning.

Op leerkracht niveau is er gekeken naar alle afspraken binnen de school. Samen hebben wij een afspraken-ABC gemaakt met daarin alle gemaakte afspraken. De leerkrachten krijgen van de directie het vertrouwen om alle gemaakte afspraken na te leven. Ook is het de eigen verantwoording van de leerkracht om deze regels na te leven. Ook in vergaderingen wordt er samen gesproken over het uitvoeren van de regels. Doordat de leerlingen, leerkrachten en ouders meer betrokken zijn bij de regels en afspraken, worden ze beter nageleefd en ontstaat er meer saamhorigheid. Wat weer een positief effect heeft op het pedagogisch klimaat.

De tweede stap was om de Daltonpijler “vrijheid in gebondenheid” meer te laten zien in de school. Zo wordt er in elke groep door de leerling zorggedragen voor de eigen leer- en werkomgeving. In alle groepen hebben de leerlingen huishoudelijke taken, wat een positief effect heeft op de groepsverantwoordelijkheid. Ook zijn er in de school verschillende werkplekken. De leerlingen mogen met hun gangkaartje werken op een werkplek in de school. Hierbij zijn duidelijke regels afgesproken, die gelden tijdens het werken op de werkplek. De leerlingen die daar werken krijgen van de leerkracht het vertrouwen om daar zelfstandig te werken aan de weektaak. Door het werken met de weektaak, werken de leerlingen taakgericht en zijn ze verantwoordelijk voor hun eigen leer- en planproces waarbij ruimte is voor eigen initiatieven. De leerkracht heeft bij het maken van de weektaak oog voor de verschillende leerlingen, de invulling van de instructie en de werkplek.

Als team zijn wij trots op deze vele ontwikkelingen binnen deze Daltonpijler. Wij merken dat het schoolklimaat positiever wordt en dat we door de KIVA-regels meer één taal spreken. Via de nieuwsbrief worden de ouders op de hoogte gehouden over de daltonontwikkelingen binnen onze school. Wij willen ernaartoe om ook de KIVA-thema's te delen met de ouders

zodat zij ook weten welke thema's er aan bod komen in de groepen en er ook thuis meer over gesproken kan worden.

Visitatieteam

Wat zien we terug?

Tijdens de visitatie heeft het visitatieteam gezien dat het team bereid is om keuzes te maken en hierin ook lef toont. De invoering van KiVa heeft zichtbaar bijgedragen aan de sfeer binnen de school. Er wordt gericht gekeken naar de behoeften van een groep, waarbij het aanbod en de lessen hierop worden afgestemd.

De zeven schoolregels zijn duidelijk zichtbaar binnen het gebouw en worden door de leerlingen herkend en begrepen. Leerlingen kunnen goed verwoorden waar deze regels voor staan en wat er van hen verwacht wordt.

Door de toenemende betrokkenheid van leerlingen, leerkrachten en ouders bij het opstellen en naleven van regels en afspraken, is er geleidelijk meer saamhorigheid ontstaan. Hoewel dit proces tijd heeft gekost, wordt het pedagogisch klimaat inmiddels als prettig en positief ervaren.

Binnen de school heerst rust en er is sprake van open communicatie tussen de verschillende betrokkenen. Dit draagt bij aan een veilige en ondersteunende leeromgeving.

School/kindcentrum

Aanbeveling 3: Goed om de doorgaande lijn van groep 2 naar groep 3 t.a.v. de zelfstandigheid onder de loep te nemen. In de onderbouw is er voldoende expertise aanwezig om die doorgaande lijn inhoud te geven.

School/kindcentrum

Wat hebben we gedaan en wat is het resultaat?

Het afgelopen jaar hebben de leerkrachten van de kleuters en groep 3 veel afstemming gehad over de doorgaande lijn van groep 2 naar groep 3. Hierbij is specifiek gekeken naar de mate waarin de leerdoelen eind groep 2 overeenkomen met de leerdoelen begin groep 3. Sinds dit schooljaar werken we in de kleutergroepen met een nieuw observatiesysteem 'MijnKleutergroep'. De beheersingsdoelen eind groep 2 komen goed overeen met de leerdoelen van begin groep 3.

Ook hebben wij samen gekeken naar de daltonhulpmiddelen die de kleuters inzetten en welke meegenomen kunnen worden naar groep 3 om zo de zelfstandigheid van de leerlingen te vergroten.

Binnen de school wordt er gewerkt aan de uitgestelde aandacht van de leerlingen. Bij de kleuters wordt dit gedaan doormiddel van een timetimer en een ketting. De timer wordt ingezet tijdens de speelwerklessen. De timer geeft aan hoelang de kinderen aan het werk/spelen zijn tijdens de speel/werkles. Op de timer zit een stip, deze stip geeft aan hoelang een leerling werkt aan de uitgestelde aandacht. In de praktijk werkt dit als volgt: Tijdens de speel/werkles staat de timer aan. De eerste 10 minuten mag er niet iets anders gekozen worden op het planbord. Dit zien de kinderen aan de stip op de timer. Bijvoorbeeld: de kinderen werken 45 min. zelfstandig. De stip wordt gezet op 35 minuten. Na 10 minuten is de timer voorbij de stip. De kinderen zien dat de timer voorbij de stip is en mogen dan zelfstandig iets anders kiezen. In de eerste 10 minuten leren de kinderen op kleuterniveau omgaan met uitgestelde aandacht, ze leren zelfstandig te wisselen van activiteit en ze leren hun werkplek op te ruimen na een activiteit. Ze maken voor het kiezen op het planbord de keuze om bij deze leerplek 10 minuten te willen spelen. Doordat de kinderen minstens 10 minuten werken op dezelfde plek komt er diepgang in het spel en benutten ze hun eigen talenten.

Ook kan de leerkracht tijdens de speel/werkles een ketting dragen. Wanneer de leerkracht de ketting draagt, mag zij niet gestoord worden. De leerkracht is dan bezig met een kleine kring of is aan het observeren. Wanneer de leerlingen een vraag hebben kunnen ze dit vragen aan hun maatje. Weet je maatje het niet dan kan je iemand anders uit de groep vragen.

In groep 3 werkt de leerkracht ook met de timer met de stip en de ketting voor de uitgestelde aandacht. Wanneer de leerlingen aan het zelfstandig werken zijn, zet de leerkracht de timer op het bord aan. Zo is het voor de leerlingen zichtbaar hoelang ze aan het zelfstandig werken zijn. Ook wordt de stip gezet. Dit betekent dat de leerlingen de eerste 10 minuten zelfstandig aan het werk moeten. De leerkracht geeft in deze 10 minuten de verlengde instructie. In de eerste helft van het jaar draagt de leerkracht ook nog de ketting. Zodat de leerlingen aan de leerkracht kunnen zien dat zij niet gestoord mogen worden. Wanneer de

groep ertoe in staat is, wordt na de kerstvakantie de ketting afgedaan. De leerlingen zien dan aan de timer en de stip dat de leerkracht niet gestoord mag worden.

Wanneer de leerlingen toch een vraag hebben, vragen de kinderen dit eerst aan een kind uit het groepje, daarna wordt je gymmaatje gevraagd. Weet je het dan nog niet? Dan zetten de kinderen hun vragenkaartje op tafel. De kinderen werken verder met wat ze wel weten.

Wanneer de leerkracht start met een rondje door de klas, ziet de leerkracht dat de leerling een vraag heeft en wordt dan geholpen.

Door te werken aan de uitgestelde aandacht leren de kinderen hulp te vragen aan een klasgenoot maar leren ze ook hulp te geven.

Ook in de inloop en het werken met de taak zit een doorgaande lijn van de kleuters naar groep 3. Zoals je kon lezen bij aanbeveling 1 zit er een mooie opbouw in het plannen van de inloop en de weektaak. Hieronder lees je een deel uit aanbeveling 1 wat past bij de doorgaande lijn van groep 2 naar groep 3 op het gebied van de zelfstandigheid.

In groep 1 en 2 plannen de leerlingen niet via klasplan. In groep 1 plannen de leerlingen de inloopactiviteiten en de weektaak. Dit doen de leerlingen op een groepsbrede planning per week. Hierop staan de inloopactiviteiten en de weektaakjes. Aan het einde van iedere dag plannen de leerlingen met de dagkleur het inloopwerkje waar ze de volgende ochtend mee beginnen. De weektaak plannen de leerlingen op maandag zodat ze in de loop van de week tijdens het zelfstandigwerken meteen aan het werk kunnen met de geplande taak. De weektaak en de inloopwerkjes liggen in de taakkast.

In groep 2 plannen de leerlingen individueel op een eigen weekplanning de inloop en weektaak. De leerlingen kleuren adhv de dagkleuren op welke dag ze een taak gaan maken. Dit doen de leerlingen iedere maandag, zodat de leerlingen tijdens de inloop en de zelfstandigwerken les meteen aan het werk kunnen met de geplande taken. Deze taken kunnen gepakt worden uit de taakkast.

In de eerste helft van groep 3 plannen de leerlingen de weektaak nog via het format uit groep 2. Daarbij komt de dagtaak met de lessen die de leerlingen per dag moeten maken. De leerlingen plannen de lessen binnen 1 vakgebied. Dit wordt gedaan door middel van een 1,2,3 planning. Na de kerstvakantie stappen de leerlingen uit groep 3 over op een papieren weektaak uit Klasseplan. Hierop plannen de leerlingen de dagtaak doormiddel van een 1,2,3 planning binnen 1 vakgebied. Daarnaast plannen de leerlingen uit groep 3 de eigen weektaak op de papieren versie van Klasseplan. Dit wordt door de leerlingen aangegeven met de dagkleur. De materialen van de weektaak kunnen de leerlingen zelfstandig pakken uit de taakkast voor rekenen en taal.

Het keuzebord is onderdeel van de weektaak vanaf groep 1. Bij de kleuters is het keuzebord een beredeneerd aanbod van de periodedoelen van het observatiesysteem MijnKleutergroep. De kinderen plannen in groep 1 vier keer in de week het keuzebord. In groep 2 starten de kinderen drie keer in de week met het plannen van het keuzebord. Wanneer de groep eraan toe is, wordt het keuzebord 2 keer in de week gepland in de weektaak. In begin groep 3 is het keuzebord een beredeneerd aanbod vanuit de periodedoelen van Lijn 3, de Wereld in Getallen, spel en de fijne motoriek. De kinderen kiezen dit op eigen initiatief. Vanaf de kerstvakantie stellen de leerlingen met de leerkracht doelen om extra aan te werken of doelen die de kinderen graag willen leren. Deze doelen worden aan het keuzebord toegevoegd, waardoor de kinderen zelfstandig deze doelen kunnen ontdekken en leren. Het keuzebord wordt in groep 3 ook toegevoegd aan de weektaak.

Doordat de kinderen vanaf groep 1 zelf de inloopactiviteiten en de weektaak zelf plannen, maken de leerlingen hierin een eigen keuze en kiezen ze op eigen initiatief. Welk werk maak ik als eerste en waarom kies ik dit als eerste? Ze leren de materialen zelf te pakken uit de taakkast en kunnen vervolgens zelfstandig aan het werk.

De LIO-stagiaire uit groep 3 doet op dit moment van schrijven (schooljaar 2025-2026) haar scriptie over Dalton en expliciet over de zelfstandigheid tussen groep 2 en 3. De stagiaire heeft middels onderzoek een checklist ontworpen waarin doelen staan betreffende de zelfstandigheid van de leerlingen eind groep 2. Door als leerkracht van groep 1 en 2 te werken naar deze doelen, ontstaat er een doorgaandelijn van groep 2 naar groep 3.

De kleuterleerkrachten en de leerkrachten van groep 3 zijn erg blij met de ontwikkelingen die wij gemaakt hebben in de doorgaande lijn van groep 2 naar groep 3 op het gebied van zelfstandigheid.

Visitatieteam

Wat zien we terug?

Tijdens de visitatie is zichtbaar geworden dat er in de afgelopen periode doelgericht is ingezet op het versterken van de zelfstandigheid van leerlingen, met name in de jongere groepen. Het visitatieteam heeft deze ontwikkeling ook in de praktijk kunnen waarnemen.

Er is bewust gewerkt aan het aanleren van vaardigheden rondom uitgestelde aandacht. In de kleutergroepen stimuleren leerkrachten leerlingen om eerst zelf tot een oplossing te komen, vervolgens een medeleerling te raadplegen en pas daarna een beroep te doen op de leerkracht. In groep 3 is zichtbaar dat veel leerlingen begrijpen wat er van hen verwacht wordt wanneer de leerkracht bijvoorbeeld een ketting draagt. Leerlingen zijn dan in staat om zelfstandig verder te werken aan andere opdrachten of taken.

In groep 4 wordt dit proces ondersteund door middel van een vragenkaartje. Hierop staat duidelijk aangegeven welke stappen leerlingen doorlopen voordat zij een vraag stellen aan de leerkracht. Dit helpt hen om eerst zelfstandig of samen tot een oplossing te komen.

Zoals eerder beschreven, is een begin gemaakt met het werken met een keuzebord. Leerlingen geven aan dat zij het als prettig ervaren om zelf keuzes te kunnen maken. Tegelijkertijd ziet het visitatieteam mogelijkheden om dit verder te verdiepen. Wij denken dat leerlingen zelf waardevolle ideeën kunnen aandragen voor de invulling van het keuzebord. Leerlingen geven zelf ook aan graag mee te willen denken. Daarnaast lijkt er ruimte om de inhoud van de activiteiten in sommige groepen meer te verdiepen en sterker te laten aansluiten bij de leerdoelen die op dat moment centraal staan. Hierbij kan gedacht worden aan vormen van herhaling, verdieping en verrijking.

Tot slot heeft het visitatieteam, zowel in de observaties als in de gesprekken, een duidelijke indruk gekregen van de inzet van het team in de afgelopen jaren. Er is aantoonbaar hard gewerkt en er lopen momenteel meerdere proeftuintjes. Tegelijkertijd blijven teamleden elkaar informeren, ondersteunen en enthousiasmeren. Er is sprake van een gezamenlijke gerichtheid, waarbij de neuzen dezelfde kant op staan. Het visitatieteam spreekt hierbij waardering uit voor het harde werken en het getoonde enthousiasme.

Algemeen op schoolniveau: Wat heb je de afgelopen tijd gedaan?

Door de vele wisselingen in het team en de directie heeft het Daltononderwijs op een lager pitje gestaan. Dit schooljaar is er schoolbreed besloten om weer een bloeiende Daltonschool te worden. Het team volgt op dit moment een teamscholing waarbij wij het Daltononderwijs weer samen vormgeven. De leerlijnen die er stonden waren verwaterd. Samen hebben wij het afgelopen schooljaar de leerlijnen op de 5 kernwaarden weer neergezet en vormgegeven in alle groepen. Zodat er weer mooie doorgaande lijnen ontstaan binnen onze school en het Daltononderwijs weer zichtbaar is in de school.

1.1 Vrijheid in gebondenheid / verantwoordelijkheid en vertrouwen

School/kindcentrum

Een van de aanbevelingen was om binnen de kernwaarde vrijheid in gebondenheid, meer aandacht te besteden aan de invulling van de gebondenheid. Het zou goed zijn om duidelijke afspraken te maken over de gebondenheid, m.a.w. om meer structuur in de school aan te brengen en ons hierbij steeds af te vragen: wat heeft dit kind nodig?

Vanuit dit oogpunt hebben wij gesproken en nagedacht over wat de kinderen nodig hebben, maar ook wat de ouders en de school nodig hebben, om binnen duidelijke afspraken en kaders voldoende (keuze)vrijheid te ervaren, om zich zowel eigenaar als prettig te voelen binnen de school en het onderwijsleerproces.

Op schoolniveau is er een nieuwe sociaal-emotionele methode aangeschaft. Het team heeft hierin een teamscholing gevolgd en de ouders zijn meegenomen in deze nieuwe aanpak tijdens een ouderavond. Door de komst van de nieuwe sociaal-emotionele methode zijn de verwachtingen en regels naar elkaar duidelijker. Er wordt weer dezelfde taal gesproken, o.a. door de schoolregels die in iedere groep hangen. Je merkt dat er door de komst van de nieuwe methode meer rust is ontstaan in de de school en er meer gezamenlijke verantwoordelijkheid gevoeld wordt. Hierdoor is ook de driehoek tussen leerling, leerkracht en ouders versterkt.

Op leerkrachtniveau is er schoolbreed een afspraken ABC gemaakt. Hierin zijn alle gemaakte afspraken benoemd. Als leerkracht krijgen wij van de directie het vertrouwen om deze regels na te leven. Er ontstaat weer een professionele cultuur waar wij elkaar ook durven aanspreken op de gemaakte afspraken.

De leerkrachten maken voor de leerlingen een taak op maat. Hierin wordt de groep verdeeld in een basis-, intensief- en verdiepte aanpak. De leerkrachten hebben in alle groepen oog voor de verschillende invulling van de taak, instructie en werkplek. En er is ruimte voor talentontwikkeling d.m.v. het keuzebord, er worden doelen gesteld en behaald en de leerlingen worden eigenaar van hun eigen taak op maat. De doorgaande lijnen van deze aspecten zijn te vinden in het Daltonboek onder de kernwaarde vrijheid en verantwoordelijkheid en de kernwaarde zelfstandigheid.

Op kindniveau zorgen de leerlingen voor hun eigen leer- en werkomgeving, Ze krijgen huishoudelijke taken en krijgen de mogelijkheid om op verschillende werkplekken in de eigen klas en de school te leren en te werken. De leerlingen krijgen van de leerkrachten het vertrouwen om deze verantwoordelijkheid steeds meer zelf te nemen, tot het niveau waarop ze dit aankunnen, en verwerven hiermee steeds meer eigenaarschap. Als team zijn wij trots op de rust die teruggekeerd is in de school. Er wordt naar elkaar geluisterd en er wordt naar

elkaar omgekeken. Ook zijn wij trots op de doorgaande lijn die wij binnen de kernwaarde vrijheid en verantwoordelijkheid hebben neergezet.

Als ontwikkelpunt willen wij de ouders nog meer meenemen in de regels en afspraken van KIVA. Zodat de ouders ook thuis kunnen praten over de regels en afspraken die in de groepen behandeld zijn. Dit willen wij in de toekomst gaan vormgeven door aan het begin van ieder nieuw thema een KIVA-nieuwsbrief naar ouders te sturen. Hierin wordt het nieuwe thema uitgelegd. Door deze uitleg kunnen de ouders thuis gemakkelijker praten over het thema wat wordt behandeld in de school en wordt de relatiedriehoek nog meer versterkt.

Reactie visitatieteam

Tijdens de visitatie constateert het visitatieteam dat de school doelgericht heeft gewerkt aan het herstellen van de balans tussen vrijheid en gebondenheid. Dit is onder andere zichtbaar in het invoeren van duidelijke afspraken en het versterken van het pedagogisch klimaat. In een eerdere fase lag de nadruk meer op structuur en begrenzing; inmiddels lijkt een volgende ontwikkelstap passend, waarin ruimte ontstaat om deze kaders geleidelijk losser te hanteren en leerlingen meer vrijheid en verantwoordelijkheid te geven. De schoolbrede KiVa-afspraken bieden een duidelijk kader waarbinnen leerlingen kunnen handelen.

De kernwaarde vrijheid en verantwoordelijkheid is op verschillende manieren zichtbaar in de dagelijkse praktijk.

Binnen de basisstructuur in de groepen, krijgen kinderen ruimte om keuzes te maken, bijvoorbeeld bij het plannen van taken en het kiezen van een werkplek. Gedurende de dag is zichtbaar dat leerlingen deze ruimte gebruiken en hierin groeien in verantwoordelijkheid. Leerlingen werken met een weektaak die voor de meesten structuur en houvast biedt. Tegelijkertijd wordt zichtbaar dat deze structuur nog niet in alle groepen leidt tot daadwerkelijk eigenaarschap. Leerlingen worden uitgedaagd om zelf keuzes te maken, bijvoorbeeld in het al dan niet deelnemen aan instructiemomenten, waarbij zij hun afweging baseren op de doelen waaraan zij werken.

Het werken met keuzeborden is in de groepen ingevoerd en biedt leerlingen de mogelijkheid om, na het afronden van hun verplichte taken, eigen keuzes te maken. In de praktijk blijkt echter dat de inhoud van het keuzebord nog beperkt is en dat niet alle leerlingen hieraan toekomen. Ook is de verbinding met de actuele leerdoelen nog onvoldoende zichtbaar. Hier ligt een kans om het keuzewerk inhoudelijk te verdiepen en sterker te verbinden met het leren.

Het stimuleren van eigenaarschap komt eveneens tot uiting in routines rondom uitgestelde aandacht en het stellen van vragen. Leerlingen worden gestimuleerd om eerst zelf of met behulp van anderen tot oplossingen te komen voordat zij een beroep doen op de leerkracht.

In een aantal groepen wordt de ontwikkeling van verantwoordelijkheid verder ondersteund door het werken met persoonlijke doelen. Vanuit verschillende proeftuintjes zijn hierin waardevolle initiatieven zichtbaar. Zo wordt in de middenbouw gewerkt met een doelenraket, waarbij leerlingen werken aan zelfgekozen doelen. Een mogelijke volgende stap ligt in het expliciet inplannen van tijd binnen de weektaak om aan deze doelen te werken, zodat dit een structureel onderdeel wordt van het leerproces.

Aanbeveling 1: Vrijheid en verantwoordelijkheid

Maak een verdiepingsslag bij het werken met het keuzebord. Onderzoek hoe de kinderen meer betrokken kunnen worden bij het bepalen van de inhoud, aansluitend bij hun brede ontwikkelbehoefte.

Implementeer een inhoudelijke doorgaande lijn, waarbij ook aandacht is voor de organisatie, zodat alle kinderen met het keuzebord aan de slag kunnen.

1.2 Zelfstandigheid

School/kindcentrum

Zoals jullie konden lezen dat dit schooljaar alle kernwaarden opnieuw zijn bekeken en aangescherpt in alle groepen. Op schoolniveau hebben wij de doorgaande lijn van de zelfstandigheid bekeken. Wat doen wij nog? Wat gaat daarvan goed en wat moet er beter op het niveau van de zelfstandigheid?

Hieruit is de conclusie gekomen dat er in enkele groepen zelf werd gepland met de weektaak en dat de zelfstandigwerkenblokken niet in het rooster stonden. Wel was er een kwartiertjes rooster. Deze werd echter niet op de juiste manier gebruikt.

Tijdens het bekijken van deze leerlijn zijn de leerkrachten die nog geen Daltoncertificaat hebben, bijgepraat waarom het zelf inplannen, de zelfstandigwerken blokken en het werken met een kwartiertjes rooster zo belangrijk is. Op dit moment wordt er in alle groepen gewerkt met een dag en/of weektaak. Hierin heeft de leerkracht voor alle leerlingen een taak op maat gemaakt. Vanaf de kleuters leren de kinderen om het werk op de taak zelf in te plannen. Hierin zit een doorgaande lijn. De kleuters plannen een weektaak, vanaf groep 3 komt hier ook een dagtaak bij en na de kerstvakantie van groep 3 is de dag en weektaak gecombineerd en wordt er net als de groepen 4 t/m 8 gewerkt in Klasseplan. De leerlingen uit groep 3 maken de keuze om een 1-2-3 planning te maken binnen een vakgebied. Vanaf groep 4 plannen de leerlingen werk zelf in en gaan hiermee aan de slag in de zelfstandigwerken blokken in het kwartiertjesrooster. De leerlingen leren hierdoor zelfstandig te werken op een eigen tempo op een zelfgekozen werkplek. Wij zijn als team erg trots op deze ontwikkeling binnen het zelfstandig werken. Voorheen werkten de groepen vooral op een eigen eiland. Hierdoor kon het zijn dat kinderen in een volgend leerjaar een stap terug moesten doen in de zelfstandigheid. Nu is er één lijn gekomen binnen het werken van een taak. Hierdoor is er een mooie doorgaande lijn ontstaan waar wij in de toekomst mee verder kunnen en de leerlingen door kunnen groeien in de zelfstandigheid binnen de weektaak.

In de weektaak is er ruimte voor de keuzetaak. Hierin kunnen de leerlingen op eigen initiatief werken aan leerdoelen en experimenteren met hun eigen talenten. Het keuzewerk is onderdeel van de weektaak en plannen de leerlingen zelfstandig in. Tijdens het zelfstandigwerken is de uitgestelde aandacht van groot belang. De leerlingen leren hierdoor zelf te ontdekken en te denken, ze leren hulpvragen aan een maatje te stellen en ze leren hulp te geven. Ook het werken met een timer is, vooral in de onderbouw groepen, van groot belang tijdens het zelfstandigwerken.

Alle doorgaande lijnen van de kernwaarde zelfstandigheid zijn te lezen in het Daltonboek.

Omdat De Dissel een nieuw team heeft, is Klasseplan bij veel leerkrachten nog nieuw. Ons ontwikkelpunt is dan ook om Klasseplan nog verder te ontdekken met betrekking tot het zelf inplannen van de taak. Wij zijn al goed op weg maar denken dat hier nog meer uit te halen is.

Reactie visitatieteam

Tijdens de visitatie wordt zichtbaar dat de school veel aandacht heeft voor het stimuleren van zelfstandigheid, van groep 1 tot en met 8. Dit sluit aan bij de ambities zoals beschreven in het daltonbeleidsplan.

De zelfstandigheid van leerlingen komt op meerdere manieren tot uiting en wordt door het visitatieteam positief gewaardeerd. Zo wordt er schoolbreed gewerkt met dag- en weektaken en wordt Klasseplan ingezet als ondersteunend instrument bij het plannen en organiseren van het werk. Daarnaast is er gericht aandacht voor het aanleren van uitgestelde aandacht en wordt keuzewerk ingezet als manier om leerlingen eigen keuzes te laten maken.

De dagelijkse routines dragen in sterke mate bij aan de ontwikkeling van zelfstandigheid. Leerlingen komen rustig binnen en weten goed wat er van hen verwacht wordt. Het motto 'binnen is beginnen' wordt consequent toegepast in de groepen en zorgt ervoor dat leerlingen direct zelfstandig aan de slag gaan. Zij dragen zorg voor hun eigen materialen en starten met de afgesproken taak. Deze werkwijze begint al bij de kleuters en wordt in de verdere schoolloopbaan uitgebouwd.

Ook de inrichting van de lokalen ondersteunt dit proces. Materialen zijn overzichtelijk en toegankelijk, waardoor leerlingen deze zelfstandig kunnen pakken en opruimen. Dit bevordert niet alleen de zelfstandigheid, maar ook de verantwoordelijkheid voor de leeromgeving.

Onderliggend aan deze werkwijze ligt een duidelijk pedagogisch uitgangspunt: "wat een kind zelf kan, doet het zelf". Dit principe wordt zichtbaar ondersteund door de bewuste inzet van uitgestelde aandacht, waardoor leerlingen gestimuleerd worden eerst zelf tot oplossingen te komen.

1.3 Samenwerking

School/kindcentrum

Door het werken met de methode KIVA merken wij op schoolniveau dat er meer respect is voor elkaar. Leerkrachten maar ook kinderen werken samen aan de school- en groepsregels waardoor er een gevoel van samen ontstaat. De regels worden samen nageleefd en wij zorgen samen voor een fijne leef-, leer- en werkplek.

In de school is een leerlingenraad die meedenkt over de sfeer in de school, de kwaliteit van het onderwijs en de organisatie van evenementen. Hierdoor wordt er voor de kinderen een oefenplek gecreëerd voor democratisering. De leerlingenraad beslist op dit moment nog niet mee over de Daltonontwikkelingen. Voor komend schooljaar willen wij de leerlingenraad ook een stem geven in de Daltonontwikkelingen. Welke ontwikkelingen gaan er goed, wat kan er anders of wat moet er toegevoegd worden om een Daltonpijler nog beter zichtbaar te maken. Ook willen wij dan vanaf groep 5 gaan werken met een klassenvergadering. Binnen de klassenvergadering kunnen de leerlingen van de leerlingenraad onderwerpen bespreken met de klas en vervolgens weer meenemen naar de raad. Dit is een mooi ontwikkelpunt om te komende periode vorm te geven.

Binnen het team wordt er op dit moment veel samengewerkt aan de doorgaande leerlijnen binnen de Daltonopleiding. Er wordt in vergaderingen veel gesproken over de onderwerpen waarna samen keuzes worden gemaakt. Ook is er ruimte tijdens de opleiding om samen praktisch aan de slag te gaan. Het is mooi om tijdens het tweede jaar van de opleiding ruimte te maken om bij elkaar op collegiale consultatie te komen.

De leerkrachten op onze school werken met coöperatieve samenwerkingsvormen (wederzijds afhankelijk leren). De leerlingen hebben elkaar nodig om een leerdoel te bereiken. De werkvorm is gestructureerd waarbij actieve interactie, positieve afhankelijkheid en individuele verantwoordelijkheid centraal staan. Leerlingen zijn samen verantwoordelijk voor het behalen van het doel, wat hun betrokkenheid en leerresultaten vergroot. Binnen onze school werken de leerlingen met een maatje. De leerlingen benutten hierdoor elkaars talenten en ze leren en durven elkaar aan te spreken. De doorgaande lijn binnen het werken met een maatje is te vinden in het Daltonboek onder de pijler samenwerken.

Ook wordt er binnen onze school veel groepsdoorbrekend gewerkt. Dit doen wij door onder andere:

- Heterogene groepen tijdens activiteiten in projectweken
- Leerlingen uit de groepen 5 t/m 8 lezen structureel voor aan jongere leerlingen en de peuters.
- Leerlingen uit de bovenbouw helpen bij activiteiten in de onderbouw
- Vanaf groep 3 duo-lezen en tutorlezen in vaste maatjes
- Creatieve middag groep 5 t/m 8

In de toekomst willen wij ernaar toe om het keuzebord in de bovenbouw in te richten met dezelfde activiteiten binnen het thema van Davinci. Door deze in te richten met dezelfde opdrachten/activiteiten kunnen de kinderen uit andere groepen met elkaar samenwerken aan deze keuze opdrachten.

Reactie visitatieteam

Tijdens de visitatie is zichtbaar dat samenwerking zowel op leerlingniveau als binnen het team een plaats heeft. Vooral binnen het team wordt ontwikkeling ingezet vanuit de kracht van deze samenwerking.

In de onderbouw wordt bewust gewerkt met maatjes. Deze maatjes worden actief ingezet om elkaar te ondersteunen bij het leren en functioneren in de groep. In de hogere groepen is eveneens sprake van maatjes, maar daar lijkt de inzet voornamelijk praktisch van aard te zijn.

Hoewel samenwerken zichtbaar is binnen de school, geven zowel leerlingen als teamleden aan dat dit niet in alle groepen een vaste en structurele plaats heeft binnen het programma. Er lijkt ook vooral sprake te zijn van samen werken in plaats van samenwerken. Samenwerken is op dit moment nog vooral afhankelijk van de leerkracht en de situatie. Het visitatieteam ziet hierin een ontwikkelkans om als team opnieuw stil te staan bij de bedoeling van samenwerken en deze kernwaarde steviger en meer eenduidig te verankeren in de dagelijkse praktijk.

Er zijn een aantal voorbeelden van groepsdoorbrekend samenwerken genoemd, onder andere bij leesactiviteiten in de middenbouw, gezamenlijke activiteiten met de peuters en voorlezen door de bovenbouw. Deze vormen van samenwerking lijken echter vooral te ontstaan vanuit een directe behoefte en zijn nog niet vastgelegd in een gezamenlijke werkwijze. Hierdoor blijft een onderdeel waar de school trots op is kwetsbaar in de borging.

Jullie beschrijven regelmatig coöperatieve werkvormen in te zetten, maar deze hebben wij niet gezien tijdens de visitatiedag.

Binnen het team zelf is sprake van een stevige basis van samenwerking. Collega's weten elkaar goed te vinden en werken binnen een professionele cultuur waarin een positieve sfeer en onderlinge verbondenheid wordt ervaren. Deze samenwerking komt niet alleen tot uiting in de dagelijkse praktijk, maar ook in het gezamenlijke werken aan de schoolontwikkeling. Er is veel om te experimenteren en er is veel ruimte voor overleg. Jullie geven zelf aan dat deze overleggen komend schooljaar met regelmaat en volgens een vaste structuur georganiseerd gaan worden.

Aanbeveling 2: Samenwerking

Versterk samenwerking door deze meer te benaderen als een bewust leerproces.

Geef samenwerken een structurele plaats, zowel binnen als buiten de groep, in een betekenisvolle context.

1.4 Reflectie

School/kindcentrum

Binnen onze school wordt op school-, leerkracht- en leerlingniveau gereflecteerd.

De directie houdt iedere maand een koffiemoment voor ouders. In dit koffiemoment kunnen ouders met de directie spreken over zaken die goed gaan of zaken waarvan ouders vinden dat die beter moeten gaan. Hieruit komen leerpunten die wij als school mee kunnen nemen in onze ontwikkelingen.

De leerkrachten reflecteren met de kinderen op proces- en productniveau. Tijdens het reflecteren van het proces wordt er samen met de leerlingen gekeken naar de werkwijze. Wat ging er goed, waarom ging dit goed en wat kan er de volgende keer beter? De leerlingen leren te reflecteren op hun leren en persoonlijke ontwikkeling. Hieruit kunnen de leerlingen de keuze maken om de volgende keer eventueel de planning bij te sturen om zo wel een doel te behalen. Dit wordt gedaan in alle groepen aan de hand van verschillende werkvormen.

Ook reflecteren de leerlingen op hun gemaakte werk door deze in te leveren in de juiste inleverbakken. Vanaf groep 4 evalueren de kinderen hun gemaakte werk in Snappet en evalueren de kinderen de weektaak in Klasseplan.

Binnen onze school reflecteren de leerlingen ook op het product. Dit zijn succescriteria die gesteld zijn voorafgaand aan een opdracht. Bij de kleuters zijn dit criteria die worden gesteld aan een weektaak. In de midden- en bovenbouw zijn dit criteria bij een activiteit, bijvoorbeeld het schrijven van een verhaal of een creatieve opdracht. Ook kijken de leerlingen vanaf groep 3 hun eigen werk na aan de nakijk tafel. De leerling krijgt hierdoor sneller het resultaat van zijn gemaakte werk onder ogen, waardoor er sneller actie ondernomen kan worden. De leerling krijgt meer inzicht in het eigen kunnen. Vergissingen of onduidelijkheden worden sneller aangepakt, omdat het kind na het nakijken van het werk bij de leerkracht om extra uitleg gaat vragen.

Binnen de school krijgen alle leerlingen twee keer per jaar een portfolio mee naar huis. Samen met de ouders wordt dit portfolio twee keer per jaar besproken. De kinderen vanaf groep 5 sluiten ook aan bij deze portfoliogesprekken. Tijdens deze gesprekken wordt er gereflecteerd op het product (methode toetsen en CITO toetsen) en het proces (de Daltonkernwaarden). Door de leerkracht wordt gereflecteerd in hoeverre en op welke wijze de leerling in staat is om deze kernwaarden uit te voeren.

Ook is de trotsmap een onderdeel uit het portfolio. De leerlingen vanaf groep 3 verzamelen gemaakte materialen waar ze trots op zijn. Deze worden bewaard in de trotsmap en later in het portfolio toegevoegd.

Als ontwikkeling binnen deze kernwaarde willen wij graag het portfolio onder de loep nemen. Wij merken dat de Daltonkernwaarden te oppervlakkig gereflecteerd worden. Ons doel is om deze kernwaarden meer te specificeren op groep of leeftijd.

Reactie visitatieteam

Tijdens de visitatie is zichtbaar dat leerlingen vanaf groep 3 worden gestimuleerd om verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen leerproces. Zo krijgen zij de mogelijkheid om hun eigen werk na te kijken en dit vervolgens in een inleverbak te plaatsen. Hiermee geven leerlingen zelf aan of zij het doel beheersen of dat zij nog extra ondersteuning nodig hebben. Deze werkwijze vraagt van leerlingen dat zij hun eigen werk evalueren en draagt bij aan het ontwikkelen van eigenaarschap.

Binnen Klasseplan hebben leerlingen daarnaast de mogelijkheid om hun gemaakte werk zelf te beoordelen en af te vinken. Dit gebeurt onder andere door middel van een waardering met sterren. In de praktijk wordt dit echter nog niet consequent door alle leerlingen toegepast. Het gebruik ervan lijkt nog niet volledig geautomatiseerd en leerlingen ervaren nog niet altijd het belang van deze manier van beoordelen.

De school werkt al langere tijd met een portfolio. Leerlingen geven aan hier trots op te zijn en nemen dit twee keer per jaar mee naar huis. Voorafgaand hieraan vinden portfoliogesprekken plaats, waarbij leerlingen vanaf groep 5 zelf aanwezig zijn. Ter voorbereiding vullen leerlingen klassikaal onderdelen in die betrekking hebben op de kernwaarden, weergegeven in het portfolio met behulp van balkjes.

Op dit moment bieden deze kernwaarden nog beperkt houvast voor leerlingen. Het lijkt voor hen niet altijd duidelijk wat de kernwaarden concreet betekenen en welk gedrag hierbij hoort. Ook is nog onvoldoende zichtbaar hoe de ingevulde reflectie zich vertaalt naar vervolgacties, zoals het formuleren van persoonlijke doelen en het structureel terug laten komen van deze doelen in de dagelijkse praktijk. Het visitatieteam ziet hier een ontwikkelkans om de kernwaarden meer inhoud en betekenis te geven.

Binnen de school wordt momenteel op verschillende manieren geëxperimenteerd met reflectie. Tijdens de visitatie zijn diverse voorbeelden waargenomen, zoals een reflectiepot, bekers met stokjes (sterren), een doelenraket, een poster met "Wij willen leren...", een reflectiekist en een reflectiecirkel met behulp van een dobbelsteen. Deze variatie laat zien dat het team actief op zoek is naar passende vormen.

Tegelijkertijd vraagt dit om verdere verdieping. Reflectie lijkt zich nu regelmatig te beperken tot evaluatie achteraf, terwijl een krachtig reflectieproces juist bestaat uit meerdere fasen. Door vooraf, tijdens en na een taak of les bewust stil te staan bij doelen, aanpak en resultaat, kunnen leerlingen hun leerproces beter begrijpen en gericht bijsturen.

Doordat er momenteel nog veel verschillende initiatieven naast elkaar bestaan, heeft het visitatieteam nog geen duidelijke doorgaande lijn kunnen waarnemen in de aanpak van reflectie. De school herkent deze ontwikkeling zelf ook en geeft aan dat de kernwaarde reflectie nog verder geïmplementeerd en verdiept kan worden.

Het visitatieteam onderschrijft deze ontwikkeling en ziet met name kansen in het versterken van de inhoudelijke kwaliteit en diepgang van reflectie, in samenhang met de kernwaarden.

Aanbeveling 3: Reflectie

Verdiep de kernwaarde reflectie door deze minder instrumenteel en meer inhoudelijk en betekenisvol te maken voor leerlingen en team.

Maak daarbij keuzes vanuit de ingezette proeftuintjes, waarbij reflectie een vast onderdeel wordt van het dagelijks handelen.

1.5 Effectiviteit/ doelmatigheid

School/kindcentrum

Binnen de school werken wij op dit moment effectief aan de teambrede Daltonopleiding. Wij werken doelgericht aan de kernwaarden van Dalton binnen onze school. De leerkrachten benutten elkaars talenten tijdens de proeftuintjes. De proeftuintjes zijn ontwikkelingen binnen de Daltonpijlers die een leerkracht op eigen initiatief uitprobeert in de eigen groep. Wanneer de doelen uit het proeftuintje behaald worden, wordt het proeftuintje gedeeld in het team en wordt er gekeken hoe wij dit schoolbreed kunnen implementeren.

De leerkrachten stellen voor de groep concrete doelen, bedenken afwisselende leeractiviteiten en zorgen voor uitdagend werk voor de leerlingen. Dit wordt allemaal toegepast in de dag en/of weekplanning voor de leerlingen. Door de dag of weekplanning leren de kinderen de leertijd efficiënt te benutten, werken ze ontwikkelingsgericht en krijgen ze onderwijs op maat.

In alle groepen wordt er gebruik gemaakt van de dagkleuren en dagritmekaarten. Vanaf groep 3 hangt er op het bord in de klas een kwartiertjes rooster. Waarin zichtbaar is wanneer een instructieles gegeven wordt, wanneer er tijd is om zelfstandig te werken en wanneer gezamenlijke activiteiten plaats vinden. De leerkrachten maken bij de kleuters de weekplanning in MijnKleuterGroep. Dit is een observatiesysteem waarin de leerkracht een thema kan plannen en voorbereiden en er periodedoelen gesteld en geëvalueerd worden. In groep 3 t/m 8 wordt er gebruikt gemaakt van Klasseplan. Hierin maakt de leerkracht een taak op maat, is de instructie afgestemd op de doelgroep, is het lesrooster zichtbaar en worden er doelen gesteld en geëvalueerd.

Waar wij als school erg trots op zijn is de slogan: binnen is beginnen. Deze ontwikkeling heeft het afgelopen jaar een mooie groei gemaakt. In iedere groep beginnen de leerlingen met een inloop die de kinderen zelf plannen. De leerlingen gaan meteen effectief en doelmatig aan het werk, waarin er voor sommige leerlingen ruimte is voor uitdagend werk.

Reactie visitatieteam

Het team bevindt zich nog midden in het daltonopleidingstraject. De opleiding brengt nieuwe inzichten met zich mee, waardoor de invulling van de kernwaarden opnieuw vorm krijgt. Binnen het team is ruimte om te experimenteren via zogenoemde proeftuintjes. Collega's delen hun ervaringen en opbrengsten met elkaar, wat bijdraagt aan een gezamenlijke ontwikkeling.

In de dagelijkse praktijk is zichtbaar dat er gewerkt wordt met verschillende structurerende middelen, zoals dagkleuren en dagritmekaarten in de onderbouw en het kwartiertjesrooster in de overige groepen. Deze werkwijzen bieden leerlingen duidelijkheid en geven houvast in de organisatie van de dag.

Het motto 'binnen is beginnen' is schoolbreed herkenbaar. Leerlingen weten goed wat er van hen verwacht wordt en starten zelfstandig met hun werk. In de kleutergroepen kiezen

leerlingen aan het einde van de dag een taakje voor de inloop van de volgende dag. Tijdens de inloop gaan zij hier doelgericht mee aan de slag, zelfstandig of met ondersteuning. Tegelijkertijd is er ruimte voor contactmomenten met ouders, tussen leerkracht en leerling of tussen leerlingen onderling. Door de hele school verloopt de start van de dag rustig en gestructureerd.

Het werken vanuit doelen is zichtbaar, onder andere bij rekenen binnen Klasseplan. Het visitatieteam ziet kansen om deze doelen voor leerlingen nog zichtbaarder te maken en deze te verbinden aan bestaande initiatieven, zoals de doelenraket. Hierdoor kunnen leerlingen gerichter inzicht krijgen in hun eigen leerproces en in de stappen die zij nog kunnen zetten.

Leerlingen zijn zich bewust van hun rol tijdens instructiemomenten. Zij geven aan dat zij bij nieuwe leerdoelen deelnemen aan de instructie en bij herhaling een eigen afweging maken. Dit wordt als prettig ervaren, omdat het hen ruimte geeft om effectief met hun tijd om te gaan.

Binnen Klasseplan wordt daarnaast gebruikgemaakt van mogelijkheden tot differentiatie, waardoor leerkrachten taken op maat kunnen aanbieden. Het visitatieteam ziet een duidelijke, geleidelijke opbouw in het leren plannen van taken.

Tijdens de visitatie is tevens een voorbeeld waargenomen waarin de uitgangspunten van KiVa op een betekenisvolle manier worden verbonden met de daltonkernwaarden. Dit versterkt de samenhang tussen het pedagogisch en didactisch handelen binnen de school. De ontwikkeling van de zogenoemde 'peren' als vertaling van de kernwaarden biedt kansen om deze waarden zichtbaar en concreet te maken binnen de school. Door deze een plek te geven in het gebouw en in het dagelijks handelen, kunnen zij betekenis krijgen voor leerlingen, leerkrachten en ouders.

Om de kernwaarden verder te verdiepen en te versterken, ziet het visitatieteam het belang om per leerjaar (of leerjaren) te concretiseren wat er verwacht wordt van leerlingen, zowel in gedrag als in de ontwikkeling van vaardigheden. Daarbij is het van belang om ook te expliciteren wat dit vraagt van het leerkrachtgedrag. Een koppeling met het portfolio kan hierbij ondersteunend zijn, zodat voor alle betrokkenen inzichtelijk wordt wat de kernwaarden in de praktijk betekenen en hoe hieraan een vervolg wordt gegeven binnen het leerproces.

Vanuit deze bevindingen heeft het visitatieteam de volgende aanbeveling geformuleerd:

Aanbeveling 4: Effectiviteit en doelmatigheid

Bespreek met elkaar op welke wijze je per leerjaar (of 2 leerjaren) de kernwaarden terug wilt zien in het leerlinggedrag en wat dit vraagt van het leerkrachtgedrag.

Ontwikkel een doorgaande lijn en werkwijze die, passend bij het leerjaar, zorgt voor oefenruimte, zichtbaarheid, reflectie en borging.

Koppel vaardigheidsdoelen per leerjaar aan de reflectieonderdelen binnen het portfolio en laat deze cyclisch terugkomen in het lesprogramma.

1.6 Borging als voorwaarde

School/kindcentrum

De school is zo ingericht dat leerlingen zich op een prettige manier en volgens de kernwaarden van het Daltononderwijs kunnen ontwikkelen. Door de teambrede Daltonopleiding is er een groot draagvlak voor het Daltonprincipe

Alle informatie m.b.t. Dalton is opgenomen in de schoolgids en het Daltonboek. Hierin staat het beleid voor Dalton beschreven voor onze school. Ook wordt er een vertaling gemaakt naar de praktijk. Welke doorgaande lijnen zijn er te zien en welke hulpmiddelen hebben wij hiervoor nodig.

In de Daltonvisitatie beschrijven wij per pijler onze ontwikkelpunten: wat goed gaat en wat nog beter kan. Na de visitatie kunnen wij aan de hand van de nieuwe aanbevelingen en de ontwikkelpunten die wij zelf opgesteld hebben een tijdspad maken voor een nieuw Daltonontwikkelplan. Aan de hand van dit plan werken wij planmatig aan de doelen voor de komende periode. De Dalton-coördinator coördineert het uitvoeren van dit ontwikkelplan en zorgt voor de borging. Tijdens teamvergaderingen is Dalton een vast agenda punt. Iedere vergadering wordt een kernwaarde van Dalton besproken en aangepast of aangevuld waar nodig. Ook wordt er vanaf volgend schooljaar (2026-2027) een werkgroep Dalton opgericht. Deze werkgroep houdt de Daltonontwikkelingen per bouw in de gaten en zorgen samen met de Daltoncoördinator voor de doorgaande lijn en zorgt dat de nieuwe aanbevelingen worden uitgevoerd.

Volgend schooljaar staan er 3 studiedagen in het teken van het tweede jaar van de Daltonopleiding. Een onderdeel van deze studie dag is met het team een Daltonschoon te bezoeken om zo een collegiale consultatie te doen op een andere Daltonschoon.

In de nieuwsbrief worden de ouders op de hoogte gehouden van de Daltonontwikkelingen. Ook is er een leerlingenraad bij ons op school. Deze raad denkt op dit moment nog niet mee over het Daltononderwijs. Dit is een mooi ontwikkelpunt voor de komende periode. Wanneer je de leerlingenraad laat meedenken over Dalton creëer je een nog breder draagvlak en krijgt de leerlingenraad een gezamenlijke verantwoordelijkheid met betrekking tot Dalton.

Reactie visitatieteam

Op basis van de gesprekken met verschillende betrokkenen ontstaat het beeld dat er binnen de school sprake is van een breed gedragen visie op het daltononderwijs. Er is zichtbaar draagvlak en een gezamenlijke richting: teamleden, en andere betrokkenen, spreken in de basis dezelfde 'daltontaal' en werken vanuit gedeelde uitgangspunten. Het enthousiasme binnen het team is duidelijk voelbaar en wordt mede versterkt door het volgen van de daltonopleiding. Dit draagt bij aan de motivatie om gezamenlijk verder te ontwikkelen.

In het afgelopen jaar heeft de directeur een duidelijke rol gespeeld in het bepalen en uitdragen van de koers. Deze sturing heeft bijgedragen aan het creëren van richting en rust binnen de organisatie. Met het ontstaan van meer stabiliteit ontstaat nu ruimte voor een volgende fase, waarin de koers meer gezamenlijk met het team wordt vormgegeven. De directeur heeft daarbij de intentie om samen met de daltoncoördinator (in opleiding) en het

team doelen te formuleren en deze te vertalen naar een concreet plan.

Voor het komende schooljaar is het voornemen om te werken met een vakgroep, die zich zal richten op het evalueren en borgen van gemaakte afspraken en de opbrengsten van de proeftuintjes. Hiermee wordt een stap gezet richting meer samenhang en een doorgaande lijn binnen de schoolontwikkeling.

Er is reeds een start gemaakt met het opstellen van een daltonhandboek. Hierin wordt beschreven waarom bepaalde keuzes worden gemaakt, hoe deze zichtbaar zijn in de praktijk en op welke wijze zij vorm krijgen in het dagelijks handelen. Om de kernwaarden verder te verdiepen, ziet het visitatieteam een kans om gezamenlijk te concretiseren wat deze waarden per leerjaar (of per bouw) betekenen in termen van leerling- en leerkrachtgedrag (zie aanbeveling 4).

Daarnaast geven teamleden aan dat zij uitkijken naar het bezoeken van andere daltonscholen in de regio. Zij zien de meerwaarde van het opdoen van inspiratie en het leren van andere praktijken, mede door te werken met gerichte kijkvragen. Het visitatieteam onderschrijft deze ontwikkeling en ziet dit als een waardevolle stap in het verder versterken van de daltonkwaliteit.

2. Ontwikkelvermogen

Parels van de school/kindcentrum

Als team hebben wij gezamenlijk de Parels van onze school benoemd. Het mooie is dat hieruit vrijwel dezelfde antwoorden zijn gekomen. Wij merken dat er in de school meer rust heerst. Voorheen was er veel vrijheid binnen de school bij de leerlingen, ouders maar ook de leerkrachten. Er werd veel op een eigen eiland gewerkt en afspraken waren niet helder en werden niet nagekomen. Hierdoor ontstond er onrust binnen de school. Wij merken dat er door de komst van een nieuw sociaal-emotionele methode en het oppakken van het Daltonprincipe, meer duidelijkheid en doorgaande lijnen zijn gekomen. Afspraken zijn helder waardoor er minder ruis is binnen het team maar ook onder de ouders. Als team zijn wij ook ontzettend trots op de doorgaande leerlijnen die wij het afgelopen jaar neergezet hebben voor de Daltonkernwaarden. Doordat er weer een doorgaandelijn is, kunnen wij bouwen aan de Daltonkernwaarden.

Voorbeelden van doorgaande lijnen waar wij erg trots op zijn:

- Binnen is beginnen (het werken met de inloop)
- Het werken met de dag/weektaak met daarbij het zelf inplannen van de taken
- Het werken aan verschillende werkplekken (zelfstandig of samen)
- De kernwaarde vrijheid en gebondenheid

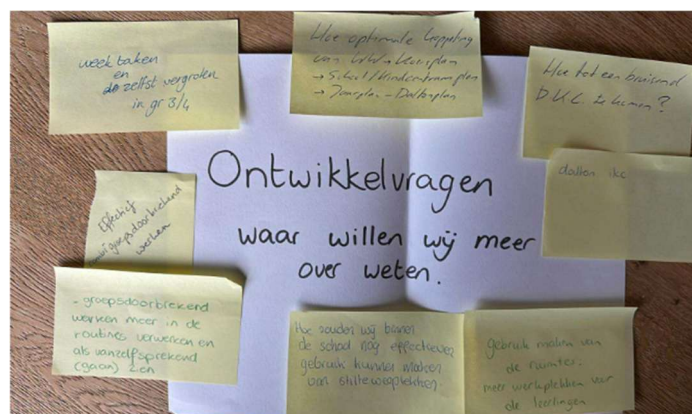
Maar vooral zijn wij er trots op hoe wij als leerkrachten, binnen een vernieuwd team, ons ingezet hebben voor het Daltonprincipe. Het is ontzettend mooi om te zien dat de

doorgaande lijnen voor zoveel nieuwe inzichten hebben gezorgd en wij als team het gevoel hebben dat wij het Daltonprincipe echt samen dragen.

Ontwikkel- en onderzoeksvragen

Binnen het team zijn er een aantal onderwerpen waar wij nog meer over willen weten. Dit komt omdat er veel leerkrachten voor het eerst echt kennis maken met het Daltonprincipe. Door de teamscholing van twee jaar hopen wij van iedere kernwaarde voldoende kennis op te doen. Ook is er volgend schooljaar (2026-2027) de mogelijkheid om te kijken op andere Daltonscholen. Het is mooi om dan gerichte ontwikkelvragen te bekijken op een andere school.

Vanuit het team zijn de volgende ontwikkelvragen gekomen:

- Hoe kunnen wij binnen onze school optimaal gebruik maken van de ruimtes om nog meer werkplekken te creëren waar de leerlingen kunnen stil- of samenwerken?
- Hoe kunnen wij het groepsdoorbekend werken nog effectiever inzetten waardoor kinderen het als vanzelfsprekend (gaan) zien?
- Hoe kunnen we het inzetten van de weektaak en het zelfstandig werken vergroten in groep 3 en 4?
- Vanuit de directie is de ontwikkelvraag hoe kun je de optimale koppeling maken tussen het Koersplan vanuit de stichting, het schoolplan en het (Dalton)jaarplan?
- Wat is er nodig om de locatie tot een Dalton Kind Centrum (DKC) te ontwikkelen?

Deze ontwikkelvragen zullen wij gaan meenemen in het Daltonontwikkelplan voor de komende periode.

Netwerken, kennisdeling, samenwerking

De directie en een aantal leerkrachten hebben deelgenomen aan de landelijke netwerkbijeenkomsten van de Nationale Daltonvereniging. Ook krijgen de leerkrachten de kans om deel te nemen aan de online bijeenkomsten van de Nationale Daltonvereniging. Voor de schoolbrede Daltonopleiding moeten de leerkrachten Daltonliteratuur lezen om kennis te krijgen van het Daltonprincipe. Ook luisteren leerkrachten uit het team de postcast "de Daltondialoog". Er is overleg en afstemming met de andere Daltonschool binnen de stichting: KC 't Echtenest.

In schooljaar 2026-2027 staan er drie studiedagen voor Dalton gepland waar het bezoeken van andere Daltonscholen onderdeel van wordt.

Ook staat de opleiding voor Dalton-coördinator, Dalton-ib'er en Dalton-schoolleider op de planning voor komend schooljaar.

Onze verwachting van de uitslag van de visitatie

Als team verwachten wij dat de Daltonvisitatie positief zal zijn. Waarin er waardering is naar het team voor het harde werken om het Daltonprincipe weer vorm te geven op de Dissel en waar de sterke punten worden benoemd, gezien en gevoeld. Ook verwachten wij tips en concrete aanbevelingen, waarmee wij de Daltongroei op onze school verder vorm kunnen geven in de komende jaren.

Als team zouden wij het fijn vinden om na 2 jaar weer een visitatie te krijgen om te laten zien hoe mooi de Dalton-kernwaarden vorm hebben gekregen, om ons als team scherp te houden en om de school en onszelf te blijven ontwikkelen.

Waar staat onze school/kindcentrum bij de volgende visitatie?

(lange termijnvisie)

De basis voor een Daltonschool is op dit moment aanwezig. Bij de volgende visitatie staat het daltonprincipe stevig, zijn de doorgaande lijnen nog zichtbaarder in de school en zijn de leerkrachten, leerlingen en ouders meer eigen met het Daltonprincipe. Ze weten hoe de Dalton'manier' werkt. De directie wil graag een voorbeeld school willen zijn voor professionals. En Dalton is geïmplementeerd in het hele Kindcentrum zodat wij een Dalton KC zijn geworden.

Het daltonboek is zo geschreven dat nieuwe leerkrachten, ook zonder Daltonervaring, meteen aan de slag kunnen met het uitvoeren van de doorgaande lijnen. Waarbij er veel collegiale consultatie is zodat de nieuwe leerkracht goed begeleid wordt.

Reactie visitatieteam

Tijdens de visitatie heeft het visitatieteam een sterke ontwikkelkracht binnen het team waargenomen. Het team heeft gezamenlijk de visitatie voorbereid en is in de aanloop daarnaartoe met elkaar in gesprek gegaan over mogelijke uitkomsten. Daarbij is de wens uitgesproken om een beoordeling voor twee jaar te ontvangen, met als doel om te kunnen laten zien hoe de daltonkernwaarden in die periode verder vorm krijgen.

Het visitatieteam heeft ervoor gekozen om hierin niet mee te gaan, vanuit de overtuiging dat dit de school tekort zou doen in de erkenning van de reeds bereikte ontwikkeling.

Er is zichtbaar vertrouwen in de verdere ontwikkeling van de school. Gezien de inzet van de afgelopen periode en de stappen die al zijn gezet in het vormgeven van nieuwe structuren

en werkwijzen, spreekt het visitatieteam zijn waardering uit voor het geleverde werk en het getoonde doorzettingsvermogen. Tegelijkertijd wordt de school een periode van rust en stabiliteit gegund, zodat de ingezette ontwikkelingen verder kunnen worden verdiept en geborgd.

De door het team benoemde kwaliteiten zijn tijdens de visitatie herkenbaar teruggezien in de praktijk. Het motto 'binnen is beginnen' is zichtbaar verankerd in het dagelijks handelen, evenals de kernwaarde vrijheid in gebondenheid, waarbij verantwoordelijkheid en vertrouwen een duidelijke plaats hebben gekregen.

Ook de ambitie om door te ontwikkelen richting een Daltonkindcentrum wordt als positief en toekomstgericht beoordeeld. De eerste stappen hierin zijn reeds gezet, onder andere door afstemming en overleg tussen opvang en onderwijs. Daarnaast vinden er ook op bovenschools niveau gesprekken plaats over de verdere ontwikkeling van (D)KC De Dissel. Dit zijn waardevolle eerste stappen in het versterken van de doorgaande lijn.

Indien de school op termijn behoefte heeft om de eigen ontwikkeling opnieuw te laten bekijken, bestaat de mogelijkheid om een proefvisitatie te organiseren. Dit kan binnen de eigen regio of in afstemming met andere daltonscholen en biedt ruimte voor verdere reflectie en aanscherping van de ingezette koers.

3. Gedeeld eigenaarschap

Uit de gesprekken met:

Leerlingen(raad)

Tijdens de visitatie is gesproken met de leerlingenraad, bestaande uit twee leerlingen uit elk van de groepen 5 tot en met 8. De leerlingen uit groep 8 zijn voorafgaand aan de visitatie al gesproken door een van de bezoekers, aangezien zij tijdens het bezoek op kamp waren.

Leerlingen kunnen in de leerlingenraad komen door zich verkiesbaar stellen. Leerlingen in groep 7 doen dit door het vormgeven van hun ideeën op posters en deze presenteren ze aan de klas. Vervolgens vinden er stemrondes plaats in de groepen. Leden nemen voor de duur van één jaar plaats in de leerlingenraad. Het doel van de leerlingenraad is gericht op het bedenken van plannen om de school leuker en beter te maken.

Bij de bijeenkomsten is een leerkracht aanwezig en er wordt gewerkt met vaste rollen, zoals een voorzitter en een secretaris. De leerlingenraad bespreekt onder andere onderwerpen als het verbeteren van het schoolplein en het opstellen of verduidelijken van regels, bijvoorbeeld rondom het schommelen en voetballen. Na afloop van de vergaderingen worden de genomen besluiten teruggekoppeld aan de groepen. Daarnaast is er een ideeënbus waarin leerlingen suggesties kunnen doen, die vervolgens in de leerlingenraad worden besproken. Er worden geen klassenvergaderingen gehouden, maar de leerlingen zien dit wel als kans.

Wanneer gesproken wordt over het daltononderwijs, valt op dat leerlingen dit vooral koppelen aan zelfstandig werken en het zelf inplannen van taken. Samenwerken wordt ook genoemd, met name vanuit een helpende houding. Dit samenwerken vindt plaats bij verschillende vakken, zoals lezen, rekenen en taal, en zowel op eigen initiatief als op momenten dat dit door de leerkracht wordt gevraagd, bijvoorbeeld bij Da Vinci of rekenen. Groepsdoorbrekend samenwerken wordt door de leerlingen echter niet herkend.

Het pedagogisch klimaat wordt door de leerlingen als positief ervaren. Er wordt aangegeven dat KiVa bijdraagt aan een prettige sfeer in de klas en de school. Alle klassen hanteren dezelfde zeven KiVa-regels. De uitvoering van de lessen lijkt echter wisselend; waar deze eerder structureel plaatsvonden, is dit nu afhankelijk van de beschikbare tijd binnen de weektaak.

Over het algemeen geven leerlingen aan met plezier naar school te gaan en waarderen zij zowel het schoolplein als de omgang met de leerkrachten.

Binnen de school worden takenlijsten gebruikt om gezamenlijk verantwoordelijkheid te dragen voor het gebouw. Dat zien de kinderen als positief punt.

Met betrekking tot instructie en differentiatie wordt zichtbaar dat bij nieuwe leerdoelen alle leerlingen deelnemen aan de instructie. Wanneer er sprake is van herhaling, maken leerlingen hierin zelf een keuze. Deze keuzes worden echter niet expliciet inzichtelijk

gemaakt. Wanneer leerlingen doelen beheersen, kan de hoeveelheid werk worden aangepast, in overleg met de leerkracht of vooraf bepaald door de leerkracht.

Het werken met weektaken binnen Klasseplan laat zien dat leerlingen enige mate van vrijheid ervaren. Wanneer het werk af is, kunnen zij kiezen voor keuzewerk. Ook kunnen zij “plussen” in Snappet. Dit komt bij meerdere kinderen voor. Tegelijkertijd geven signalen aan dat het afronden van werk niet altijd consequent wordt gecontroleerd en dat het niet altijd noodzakelijk lijkt om alles af te maken.

Ten aanzien van keuzewerk wordt duidelijk dat de invulling hiervan door de leerkrachten wordt bepaald. Leerlingen ervaren het als positief wanneer zij hiermee aan de slag kunnen, maar geven ook aan dat dit niet altijd lukt wanneer het verplichte werk niet afgerond is. De cognitieve weekdoelen zijn zichtbaar op de taakkaart, maar er lijkt weinig sprake van actieve betrokkenheid van leerlingen bij het bijhouden hiervan.

Op het gebied van reflectie valt op dat dit nog beperkt ontwikkeld is. Hoewel in sommige groepen gewerkt wordt met hulpmiddelen om aan te geven of iets als moeilijk of makkelijk wordt ervaren, leidt dit nog niet zichtbaar tot een verdiept reflectief proces. Ook na toelichting en voorbeelden lijkt het begrip reflectie voor leerlingen nog abstract te blijven.

Tijdens de portfoliogesprekken zijn leerlingen aanwezig, maar zij hebben hierin geen voorbereidende rol. De gesprekken worden voornamelijk gestuurd door de leerkracht. De inhoud van het portfolio wordt eveneens door de leerkracht bepaald, al leveren leerlingen hier incidenteel een eigen bijdrage aan. Er wordt echter niet systematisch op deze inbreng teruggekomen.

Als we de leerlingen vragen naar verbeterpunten voor de school kunnen zij deze niet formuleren.

ouders

Tijdens de visitatie is gesproken met twee ouders. Eén van de ouders heeft een dochter in groep 1 en heeft zelf een lange geschiedenis met de school: zij was er eerder leerling, liep er stage tijdens de pabo, was betrokken als orthopedagoog en is nu ouder. De andere ouder heeft kinderen in groep 5, groep 3 en in de peuteropvang en is daarnaast lid van de medezeggenschapsraad. Beide ouders zijn gericht uitgenodigd voor dit gesprek.

De keuze voor de school blijkt bewust gemaakt. Openbaar onderwijs sluit aan bij de voorkeur van de ouders, mede in combinatie met het wonen in het dorp. Het daltononderwijs wordt daarbij als meerwaarde gezien, met name vanwege de nadruk op autonomie en zelfstandigheid. Tegelijkertijd wordt benoemd dat de school ook roerige tijden heeft gekend, wat bij één van de ouders eerder tot twijfel heeft geleid. Vanuit het huidige perspectief als ouder wordt echter ervaren dat het daltononderwijs goed aansluit bij de opvoeding. Voor één van de ouders speelde daarnaast mee dat hun kinderen al gebruik maakten van de kinderopvang binnen de school, waardoor de doorgaande lijn als vanzelfsprekend werd ervaren. De fysieke nabijheid van peuters en kleuters, die zich in dezelfde gang bevinden, draagt bij aan laagdrempelig contact.

In het gesprek ontstaat een positief beeld van de school. Ouders typeren de school als prettig, met fijne leerkrachten die open en benaderbaar zijn. Daarbij wordt benadrukt dat leerkrachten oog hebben voor de kinderen en daadwerkelijk kijken naar wat een kind nodig heeft.

Op het gebied van ouderbetrokkenheid wordt aangegeven dat de school hierin mogelijkheden biedt. Er worden koffiemomenten georganiseerd, al hebben deze ouders daar nog geen gebruik van gemaakt. De communicatie verloopt via een nieuwsbrief en Parro. Daarnaast is er bijvoorbeeld een informatieavond georganiseerd over de daltonprincipes en de ontwikkelingen binnen de school, die goed bezocht werd.

De rol van de schoolleiding wordt als positief ervaren. De directeur wordt omschreven als toegankelijk, duidelijk in zijn communicatie en bereid om tijd te maken voor gesprekken.

Binnen de medezeggenschapsraad is sprake van een constructieve samenwerking. De vergaderstructuur wisselt, waarbij soms gezamenlijk met de directeur wordt vergaderd en soms apart, na een eerste inhoudelijke inbreng van de directeur.

Het werken met het portfolio, dat vanaf groep 1 wordt ingezet, roept zowel waardering als vragen op. Een van de ouders zien de meerwaarde in het volgen van de eigen ontwikkeling van hun kind. Tegelijkertijd wordt het belang van goede voorafgaande communicatie over het doel en de inhoud van het portfolio benoemd. Eén van de ouders vraagt zich af waarom er binnen de bredere organisatie geen eenduidigheid is in de rapportagevormen. De andere ouder benadrukt juist dat de focus op de individuele ontwikkeling, waarbij prestaties niet leidend zijn, als positief en passend wordt ervaren.

Vanaf groep 5 nemen kinderen deel aan de gesprekken rondom hun ontwikkeling. De mate waarin kinderen hierin actief participeren, lijkt afhankelijk van het kind zelf.

Kenmerken van het daltononderwijs zijn volgens de ouders zichtbaar in het gedrag van hun kinderen. Met name zelfstandigheid wordt genoemd, bijvoorbeeld in praktische zaken zoals zelfstandig naar binnen gaan. Het feit dat de school hierover ook expliciet communiceert met ouders, wordt gewaardeerd. Tegelijkertijd wordt aangegeven dat dit nog verder versterkt zou kunnen worden, bijvoorbeeld door kinderen eerder zonder ouders naar binnen te laten gaan.

Als wens voor de toekomst benoemen de ouders het belang van stabiliteit. Er is behoefte aan rust en ruimte om de ingezette positieve ontwikkelingen verder uit te bouwen. Daarbij wordt het belang onderstreept van een gezamenlijke aanpak, waarin kinderen een stevige basis meekrijgen om zich op een positieve manier te ontwikkelen binnen een maatschappij die als steeds veeleisender wordt ervaren.

medewerkers

Gedurende de visitatiedag is met verschillende collega's gesproken, zowel in de klassensituatie als tijdens het lunchmoment. In deze gesprekken hebben collega's zich open en eerlijk uitgelaten over hun ervaringen in de afgelopen jaren.

Bij een van de collega's die al langere tijd aan de school verbonden is, klinkt door dat daltonwerkwijzen die in het verleden stevig waren geïmplementeerd, momenteel opnieuw

worden onderzocht. Dit proces werd in eerste instantie ervaren als een stap terug. Inmiddels wordt dit echter anders gewaardeerd en gezien als een noodzakelijke fase om gezamenlijk tot verdere ontwikkeling en versterking te komen.

Binnen het team is zichtbaar dat niet alle nieuwe collega's bij de start direct een positief gevoel hadden bij hun nieuwe werkplek. Gedurende de ingezette ontwikkelkoers lijkt hierin echter een duidelijke verandering te zijn opgetreden. Collega's geven blijk van een groeiend gevoel van betrokkenheid en ervaren het werken aan de schoolontwikkeling steeds meer als een gezamenlijk proces.

Deze gezamenlijke gerichtheid zorgt er tevens voor dat de omvang van de ontwikkelingen niet als overbelastend wordt ervaren. Wat mogelijk als 'veel' zou kunnen voelen, wordt binnen het team niet als 'te veel' beleefd, maar eerder als een gedeelde beweging waarin men elkaar weet te vinden.

schoolleiding/ leiding kindcentrum en daltoncoördinator(en)

Tijdens het gesprek met de directeur en daltoncoördinator ontstaat het beeld van een school die volop in ontwikkeling is. Binnen het team zijn op dit moment vier leerkrachten dalton gecertificeerd; de overige teamleden volgen momenteel (bijna allemaal) de opleiding. Opvallend is dat veel van de huidige medewerkers nog niet lang op de school werkzaam zijn en destijds niet bewust voor een daltonschool hebben gekozen. Met de komst van de huidige directeur is echter expliciet uitgesproken dat de school een daltonprofilering heeft, wat richting heeft gegeven aan de ontwikkeling.

Hoewel de start van de opleiding niet bij iedereen voortkwam uit intrinsieke motivatie, wordt zichtbaar dat het proces hier verandering in heeft gebracht. Gedurende het traject is de motivatie en betrokkenheid binnen het team gegroeid. Leerkrachten ontdekken dat zij in hun dagelijks handelen al verschillende daltonaspecten toepassen, zij het aanvankelijk onbewust. De opleiding stimuleert hen om deze werkwijzen bewuster in te zetten en verder te ontwikkelen.

Binnen de school wordt gewerkt met zogenoemde 'proeftuintjes', waarin leerkrachten experimenteren met vernieuwingen. Deze initiatieven zijn momenteel nog divers van aard en vertonen nog geen duidelijke samenhang, wat passend is bij een school in ontwikkeling. Reflectie op deze proeftuintjes vindt op dit moment voornamelijk plaats binnen het opleidingstraject. Er is de intentie om deze evaluaties en de gehele daltonontwikkeling vanaf volgend schooljaar structureel een plek te geven binnen de schoolorganisatie.

In het afgelopen jaar is in kaart gebracht wat er al gebeurt binnen de school, welke elementen behouden moeten blijven en waar aanpassingen wenselijk zijn. Vanuit daar is een start gemaakt met het herschrijven van beleidsdocumenten. Vanuit de daltoncoördinator wordt het gevoel uitgesproken dat de ontwikkeling daadwerkelijk weer in beweging is gekomen. De vernieuwing binnen het team wordt daarbij als een gezamenlijke inspanning ervaren.

Op pedagogisch vlak is gekozen voor de invoering van KiVa, waarbij gewerkt wordt met zeven schoolbrede afspraken. Deze keuze is gemaakt naar aanleiding van ervaren onrust en een gebrek aan eenduidigheid in regels en het handhaven daarvan. In deze periode lag

de nadruk meer op begrenzing dan op vrijheid. Dalton kwam daardoor op een laag pitje te staan. Met het verhelderen en consequent hanteren van afspraken ontstaat nu opnieuw ruimte voor het principe van 'vrijheid in gebondenheid'.

Ten aanzien van de opvolging van aanbevelingen uit de vorige visitatie wordt zichtbaar dat stappen zijn gezet richting meer samenhang. Zo werd er al langer gewerkt met het Klasseplan, maar ontbrak hierin een schoolbrede lijn. Inmiddels is deze doorgaande lijn sterker aangebracht. In groep 3 wordt tot de kerstvakantie nog aangesloten bij de werkwijze van groep 2, waarna wordt overgestapt naar het werken met het Klasseplan. Het opleidingstraject heeft bijgedragen aan deze ontwikkeling.

Taakgerichtheid krijgt binnen de school concreet vorm in het zelf inplannen van werk, het kiezen van een werkplek en het vervolgens effectief uitvoeren van taken. Deze ontwikkeling begint al in de onderbouw. In groep 1 maken leerlingen bijvoorbeeld al een keuze voor de inloopactiviteit van de volgende dag. In de groepen 1, 2 en 3 wordt gewerkt met een laatjeskast, die structuur biedt in het werken.

Wanneer leerlingen hun taak hebben afgerond, wordt keuzewerk ingezet. Dit gebeurt met behulp van een keuzebord, met name wanneer de weektaak is voltooid. De invulling van het keuzewerk ligt momenteel bij de leerkrachten.

De leerlingenraad is recent opnieuw opgestart en voor het komende jaar staat de invoering van klassenvergaderingen gepland. Hiermee wordt beoogd de betrokkenheid van leerlingen verder te vergroten.

Opvallend is dat de verschillende aanbevelingen en ontwikkelpunten in samenhang worden opgepakt, wat volgens betrokkenen heeft bijgedragen aan de implementatie ervan. Concrete voorbeelden hiervan zijn het gebruik van de timer en de takenkast, die inmiddels zichtbaar zijn ingebed in de dagelijkse praktijk.

Tot slot hebben we gesproken over de wens om de daltonlicentie met twee jaar te verlengen. Dit verzoek, van het team, komt voort uit de behoefte om de ingezette ontwikkeling verder vorm te geven en zichtbaar te maken welke resultaten worden bereikt. Achter deze wens ligt ook een eerdere zorg over wisselingen in schoolleiding (de huidige directeur is de zesde in acht jaar). Inmiddels lijkt er meer vertrouwen te ontstaan in continuïteit, nu duidelijk is dat de huidige directeur betrokken blijft.

Bestuurder(s)

Tijdens de visitatie is gesproken met de bestuurder van Wolderwijs, een stichting met tien scholen. Hij vervult deze rol sinds 2023 en brengt ruime ervaring met zich mee binnen het daltononderwijs, zowel als leerkracht als in de rol van directeur.

In het gesprek schetst de bestuurder het beeld van een school die een roerige periode achter de rug heeft en zich momenteel duidelijk in een hernieuwde ontwikkelfase bevindt. Binnen de stichting krijgen scholen ruimte om eigen keuzes te maken en hun ontwikkeling vorm te geven, passend bij de context van de locatie.

Een belangrijk toekomstperspectief dat wordt benoemd, is de ontwikkeling richting een integraal kindcentrum (DKC). Binnen de organisatie is reeds sprake van kinderopvang, en vanuit het koersplan wordt het belang van een doorgaande lijn sterk benadrukt. De bestuurder geeft aan dat een gedeelde pedagogische basis hierin essentieel is. Vanuit die gedachte wordt het als een logische stap gezien om ook de daltonvisie door te trekken naar de opvang, zodat de doorgaande lijn verder versterkt wordt.

Tegelijkertijd is er bewust voor gekozen om deze ontwikkeling gefaseerd aan te pakken. De kinderopvang is op dit moment nog niet volledig aangehaakt, omdat eerst de basis binnen het onderwijs opnieuw stevig neergezet moest worden. Deze keuze draagt tevens bij aan het versterken van het teamgevoel binnen de school. Wel is er al sprake van samenwerking, onder andere in het beschrijven van de doorgaande lijn. De verwachting is dat de aansluiting met de kinderopvang in de komende periode verder zal worden uitgebouwd. Binnen het koersplan van de stichting staan samenwerking en eigenaarschap centraal. De bestuurder duidt dit onder andere met de uitdrukking “professioneel op onze handen zitten”, wat verwijst naar het bewust ruimte geven aan scholen en professionals om eigenaarschap te tonen in hun ontwikkeling.

De toekomst van De Dissel wordt door de bestuurder als kansrijk gezien, met name in de richting van een DKC. Met de huidige directeur zijn duidelijke afspraken gemaakt over het vasthouden aan de ingezette koers. Dit is tevens onderwerp van gesprek met de oudercommissie en de medezeggenschapsraad. Daarbij spreekt de bestuurder de verwachting uit dat de stevige basis die momenteel in de onderbouw wordt gelegd, in de komende jaren door zal groeien naar de hogere groepen.

De wens van het team om over twee jaar opnieuw gevisiteerd te worden, wordt door de bestuurder goed begrepen. Hij ziet deze wens als een behoefte aan bevestiging en reflectie, passend bij een school die nog volop in ontwikkeling is en wil toetsen of zij op de juiste koers blijft.

Binnen de stichting is nog een andere daltonschool, Het Echtennest. Op dit moment is er wel contact tussen de scholen op directieniveau en ontmoeten zij elkaar, maar er is nog geen sprake van een vaste of structurele samenwerking.

Tot slot benadrukt de bestuurder zijn wens dat leerlingen zich breed kunnen ontwikkelen vanuit kwalitatief goed onderwijs, binnen een omgeving die gekenmerkt wordt door rust en stabiliteit. Daarnaast wordt het van belang geacht dat de ingezette ontwikkellijn voor het team de komende jaren wordt voortgezet.

Beoordeling, waardering & advies

Beoordeling

		V/O
0	Realisering aanbevelingen vorige visitatie*	v
1	Vrijheid in gebondenheid / Verantwoordelijkheid en vertrouwen	v
2	Zelfstandigheid	v
3	Samenwerking	v
4	Reflectie	o
5	Effectiviteit - doelmatigheid	v

Waardering

De school laat in de zelfevaluatie en het Daltonboek een helder en transparant beeld zien van haar ontwikkeling. Er wordt zichtbaar gereflecteerd op de eigen praktijk, met aandacht voor zowel successen als ontwikkelpunten.

Het visitatieteam waardeert in het bijzonder dat:

- de school na een periode van personele wisselingen bewust opnieuw heeft ingezet op het versterken van het Daltononderwijs
- er verschillende proeftuintjes zijn gestart om te onderzoeken hoe dalton meer vorm kan krijgen binnen de school
- er sprake is van een sterke gezamenlijke inzet van het team om het Daltonconcept weer zichtbaar en voelbaar te maken in de school

De school toont hiermee een goed ontwikkeld reflectief vermogen en een sterke ontwikkelgerichtheid. Het team is lerend en bereid om kritisch naar het eigen handelen te kijken en dit bij te stellen.

Advies aan het bestuur van de NDV

	Advies	Criteria
☐	Eerste licentie toekennen	Maximaal één onvoldoende kernwaarde
☐	Geen eerste licentie toekennen, over twee jaar opnieuw visitatie voor licentie toekennen	Twee of meer onvoldoende kernwaarden
☒	Licentie voor de komende periode* verlengen	Maximaal één onvoldoende kernwaarde inclusief realisering aanbevelingen vorige

		visitatie + borging
☐	Over twee jaar versnelde visitatie	Twee of meer onvoldoende kernwaarden inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie + borging
☐	Licentie intrekken	Na versnelde visitatie twee of meer onvoldoende kernwaarden inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie + borging

Aanbevelingen

	Omschrijving
1	<i>Vrijheid en verantwoordelijkheid</i> Maak een verdiepingsslag bij het werken met het keuzebord. Onderzoek hoe de kinderen meer betrokken kunnen worden bij het bepalen van de inhoud, aansluitend bij hun brede ontwikkelbehoefte. Implementeer een inhoudelijke doorgaande lijn, waarbij ook aandacht is voor de organisatie, zodat alle kinderen met het keuzebord aan de slag kunnen.
2	<i>Samenwerking</i> Versterk samenwerking door deze meer te benaderen als een bewust leerproces. Geef samenwerken een structurele plaats, zowel binnen als buiten de groep, in een betekenisvolle context.
3	<i>Reflectie</i> Verdiep de kernwaarde reflectie door deze minder instrumenteel en meer inhoudelijk en betekenisvol te maken voor leerlingen en team. Maak daarbij keuzes vanuit de ingezette proeftuintjes, waarbij reflectie een vast onderdeel wordt van het dagelijks handelen.
4	<i>Effectiviteit en doelmatigheid</i> Besprek met elkaar op welke wijze je per leerjaar (of 2 leerjaren) de kernwaarden terug wilt zien in het leerlinggedrag en wat dit vraagt van het leerkrachtgedrag. Ontwikkel een doorgaande lijn en werkwijze die, passend bij het leerjaar, zorgt voor oefenruimte, zichtbaarheid, reflectie en borging. Koppel vaardigheidsdoelen per leerjaar aan de reflectieonderdelen binnen het portfolio en laat deze cyclisch terugkomen in het lesprogramma.

Slotopmerking visitatieteam

Het visitatieteam spreekt waardering uit voor de wijze waarop de school het daltononderwijs na een periode van terugval opnieuw richting en inhoud heeft gegeven.

De basis voor het daltononderwijs is duidelijk aanwezig en zichtbaar in de gezamenlijke visie en de inzet van het team.

De komende periode ligt de ontwikkelopgave in het verdiepen van de kwaliteit van het Daltononderwijs, door te werken aan:

- bewust eigenaarschap van leerlingen
- verdieping van kernwaarden (met name reflectie en samenwerking)
- duurzame borging in gedrag en schoolcultuur

Het visitatieteam heeft vertrouwen in het ontwikkelvermogen van de school om deze volgende stap te realiseren.

Slotopmerking school/kindcentrum

Het team van de Dissel kijkt terug op een waardevolle dag met de bezoekers van de Nationale Daltonvereniging. Er heerste een ontspannen sfeer waarin veel ruimte was om je verhaal te delen en om vragen vanuit de bezoekers te beantwoorden. Dit geldt voor zowel de leerkrachten, als de leerlingen, ouders en directie. Wij zijn heel tevreden met de uitkomst van de visitatie. Het is erg waardevol om te horen en te lezen dat er het afgelopen jaar veel (opnieuw) ontwikkeld is op het gebied van Dalton. Het was ook fijn om te horen dat de bezoekers ervaren hebben dat de sfeer in de school erg fijn is. Een mooier compliment konden wij als team niet krijgen, na jaren van wisselingen en onrust.

De aanbevelingen die wij gekregen hebben ervaren wij als passend en helpend om ons Daltononderwijs nog verder te specificeren en te verdiepen. De basis van ons Daltononderwijs staat weer. Het team heeft erg veel zin om de komende jaren de Daltonvisie verder uit te werken en als kapstok te gebruiken bij de verdere vormgeving van ons onderwijs. We doen dit onder andere door gezamenlijk in ontwikkeling te blijven, bij elkaar te kijken, ideeën uit te wisselen en op andere Daltonscholen te kijken. Maar ook door ons verder te scholen. Het team zal komend schooljaar het tweede deel van de Daltonopleiding afronden, terwijl de intern begeleider, daltoncoördinator, locatiecoördinator en directeur gezamenlijk een verdiepende (hoger segment) daltonopleiding zullen gaan volgen. We blijven ondertussen kijken naar wat het beste bij ons als Daltonschool past, om het beste uit de kinderen te halen op zowel het cognitieve als de sociaal-emotionele vlak.

Nogmaals hartelijk dank voor de fijne dag en het mooie visitatieverslag vol complimenten maar ook nuttige tips en aanbevelingen waar wij mee verder kunnen!

Team de Dissel

Plan van aanpak m.b.t. uitwerking aanbevelingen visitatie 28 mei 2026

Hieronder vind je het Daltonontwikkelplan voor de komende periode. De aanbevelingen, voortkomend uit de visitatie van 28 mei 2026, vormen hiervoor de leidraad.

Plan van aanpak	
Aanbeveling 1	<i>Vrijheid en verantwoordelijkheid</i> Maak een verdiepingsslag bij het werken met het keuzebord. Onderzoek hoe de kinderen meer betrokken kunnen worden bij het bepalen van de inhoud, aansluitend bij hun brede ontwikkelbehoefte. Implementeer een inhoudelijke doorgaande lijn, waarbij ook aandacht is voor de organisatie, zodat alle kinderen met het keuzebord aan de slag kunnen.
Uitgewerkt door	De daltoncoördinator
Actie	In de groepen 1 en 2 wordt het keuzebord ingezet voor de arbeid naar keuze les. De inhoud van dit bord wordt nu gekozen door de leerkracht. De leerkracht gaat aan het begin van het nieuwe thema met de klas in overleg (klassenvergadering) om ideeën van de leerlingen mee te nemen op het keuzebord.

	In de groepen 3 t/m 8 wordt het keuzebord een vaste activiteit op de weektaak. Iedere leerling plant het keuzebord 2 keer per week in op de taak zodat iedereen aan het keuzebord kan werken. De inhoud van het keuzebord wordt nu bepaald door de leerkracht. Vanaf volgend jaar gaat de leerkracht aan het begin van een periode (vakantie tot vakantie) een klassenvergadering houden. Hierin krijgen de leerlingen de volgende vraag: - aan welke doelen wil je de komende periode werken - wat heb je hiervoor nodig - wat zou nog meer een aanvulling zijn op het keuzebord Doordat het op de weektaak komt de staan oefenen de kinderen structureel met het keuzebord. Doordat de inhoud wordt gekoppeld aan leerdoelen zijn de kinderen op eigen initiatief bezig met de eigen ontwikkeling. Wanneer het keuzebord goed loopt, koppelen wij hier in schooljaar 2027-2028 de pijler reflectie aan. De kinderen kunnen de eigen gestelde doelen evalueren en reflecteren en daarop nieuwe doelen stellen voor de komende periode.
Uitvoerenden	De daltoncoördinator, de daltonwerkgroep en het team.
Tijdvak	Implementeren vanaf start schooljaar 2026-2027 tot januari 2027. Dan een evaluatie moment met het team om te kijken of deze manier van werken met het keuzebord werkt. Moeten er aanvullingen of veranderingen komen. In schooljaar 2027-2028 de pijler reflectie aankoppelen.
Scholing / externe ondersteuning	De expertise komt vanuit het team.
Toelichting	
Aanbeveling 2	<i>Samenwerking</i> Versterk samenwerking door deze meer te benaderen als een bewust leerproces. Geef samenwerken een structurele plaats, zowel binnen als buiten de groep, in een betekenisvolle context.
Uitgewerkt door	De daltoncoördinator
Actie	In schooljaar 2026-2027 gaan wij op een studiedag andere daltonscholen bezoeken. Hier gaan wij ook kijken hoe de samenwerking op deze scholen tot stand komt.

	Wij gaan eerst verder met samenwerken wat wij nu doen. In schooljaar 2027-2028 gaan wij gericht met deze aanbeveling aan de slag, door samenwerken in het lesprogramma een plek te geven. Hoe wij hier vorm aan gaan geven, moet nog besproken worden met het team. In schooljaar 2026-2027 starten we met het inzetten van co-teaching. Dit is erop gericht om op basis van gelijkwaardigheid met meerdere professionals samen gericht te werken aan de verbetering van het onderwijs in een bouw of groep.
Uitvoerenden	De daltoncoördinator, de daltonwerkgroep, intern begeleider en het team
Tijdvak	Schooljaar 2027-2028
Scholing / externe ondersteuning	Kijken op andere Daltonschole. Inzet externe deskundige co-teacher.
Toelichting	'Van samen werken naar samenwerken' wordt een belangrijk motto voor zowel de leerkrachten als de kinderen in de komende schooljaren.
Aanbeveling 3	<i>Reflectie</i> Verdiep de kernwaarde reflectie door deze minder instrumenteel en meer inhoudelijk en betekenisvol te maken voor leerlingen en team. Maak daarbij keuzes vanuit de ingezette proeftuintjes, waarbij reflectie een vast onderdeel wordt van het dagelijks handelen.
Uitgewerkt door	De daltoncoördinator
Actie	In twee schooljaren willen wij de doorgaande lijn reflectie hebben staan. De huidige proeftuintjes worden geëvalueerd en er wordt een start gemaakt met het doel om reflectie een vast onderdeel te maken van het dagelijks handelen. Wij gaan tijdens een studiedag andere scholen bezoeken en kijken dan expliciet naar de pijler reflectie. Van hieruit gaan we verder met het uitbreiden van de proeftuintjes. In schooljaar 2027-2028 wordt dit geëvalueerd en met het team een doorgaande lijn gemaakt. (Zie ook aanbeveling 1.)
Uitvoerenden	De daltoncoördinator, de daltonwerkgroep en het team
Tijdvak	Schooljaar 2026-2027 Daltonopleiding afmaken, de pijler reflectie bekijken op andere scholen, zelf proeftuintjes maken, uitvoeren om te bekijken welke manier van reflectie bij ons past.

	Schooljaar 2027-2028 evaluatie van de proeftuintjes en gezamenlijk afspraken maken over de doorgaande lijn. Wat gaan wij toepassen, wat niet en waarom.
Scholing / externe ondersteuning	In 2026-2027 volgt het team de tweede helft van de Daltonopleiding, waarmee het daltoncertificaat behaald kan worden. In 2026-2027 volgen de directeur, IB'er, locatiecoördinator en daltoncoördinator de hoger segment daltonopleiding. In februari 2027 gaan we op een studiedag andere daltonscholen bezoeken. Daar gaan wij expliciet kijken naar de kernwaarde reflectie.
Toelichting	
Aanbeveling 4	<i>Effectiviteit en doelmatigheid</i> Bespreek met elkaar op welke wijze je per leerjaar (of 2 leerjaren) de kernwaarden terug wilt zien in het leerlinggedrag en wat dit vraagt van het leerkrachtgedrag. Ontwikkel een doorgaande lijn en werkwijze die, passend bij het leerjaar, zorgt voor oefenruimte, zichtbaarheid, reflectie en borging. Koppel vaardigheidsdoelen per leerjaar aan de reflectieonderdelen binnen het portfolio en laat deze cyclisch terugkomen in het lesprogramma.
Uitgewerkt door	De daltoncoördinator
Actie	Tijdens de daltonopleiding zal extra aandacht gegeven worden aan de kernwaarde effectiviteit en doelmatigheid. Het team heeft in schooljaar 2025-2026 de opleiding "werken met OGW-4d" gevolgd. De implementatie van deze vorm van opbrengstgericht werken zal in de komende jaren doorgevoerd en structureel verbeterd gaan worden. Op dit moment worden de kernwaarden in het portfolio van de leerlingen getoetst. Hierin missen sturende vaardigheidsdoelen om een pijler te ontwikkelen. Wij willen per twee leerjaren voor elke pijler vaardigheidsdoelen ontwikkelen waaraan de kinderen gericht kunnen werken. Dit doen wij op leerlinggedrag met een vertaling naar wat dit vraagt van het leerkrachtgedrag. In het portfolio kan dan gericht geëvalueerd worden naar deze doelen. De vaardigheidsdoelen worden geborgd in ons Daltonhandboek. Door per periode (van vakantie tot vakantie) te werken aan 1 pijler met de vaardigheidsdoelen, wordt er in alle klassen tegelijk geoefend met

	de doelen. Per periode kunnen de ouders op de hoogte gebracht worden van de geoefende doelen in die periode middels de nieuwsbrief. Door de doelen zichtbaar op het bord in de klas te hangen en te benoemen op de taak is dit zichtbaar voor de leerlingen. Per week plannen we meerdere momenten om te werken of te reflecteren op de vaardigheidsdoelen. Ons doel is dit voor de eerstkomende portfolio in schooljaar 2026-2027 te ontwikkelen. Na het portfolio in februari kan gereflecteerd worden of dit de manier is die bij ons past. Voor het tweede portfolio in het schooljaar kunnen aanpassingen of aanvullingen toegevoegd worden. Zodat wij in schooljaar 2027-2028 het portfolio en de pijler effectiviteit hebben staan.
Uitvoerenden	De daltoncoördinator, de daltonwerkgroep en het team.
Tijdvak	Schooljaar 2026-2027 en 2027-2028
Scholing / externe ondersteuning	Binnen het team zijn hier veel ideeën over.
Toelichting	

Naam	Functie	Handtekening	Datum
	Leidinggevende onderwijs		
n.v.t.	Leidinggevende opvang (indien van toepassing)	n.v.t.	n.v.t.
	Visitatievoorzitter		

Voor de verdere procedure: zie handleiding [‘Daltonschool worden en blijven’](#).